

ŠKOLITELSKÝ POSUDEK

Petr Kvíčala: *Něnci – tradice a modernita*.

Diplomová práce, Ústav etnologie FF UK,
Praha 2006, ss. 100 + barevné přílohy (obrázky rovněž v textu),
anglické resumé.

Diplomová práce Petra Kvíčaly věnovaná Něncům je, jak se mi zdá, organickým pokračováním letitých autorových tematických zájmů o ruský nativní Sever. Tyto zájmy, pokud je mohu hodnotit, jsou vypracovávány v trojím ohledu paralelním: terénním výzkumem, výzkumem, jež nachází své výrazné zobrazení zejména v „materiální“ složce přítomné diplomové práce a jež vskutku Kvíčalovo počínání autentifikuje; studijními pobyty na ruských vědeckých institucích a nakonec, zcela pochopitelně i v příslušné bibliografii: (v této souvislosti bych poněkud zanařikal nad její možnou jednostranností: cožpak se „západní“ etnologie nikdy nevyjádřila k ruskému nativnímu Severu, cožpak se evropská „uralo-altaistika“ nikdy nezabývala Něnci?). Několik slov k faktuře diplomové práce. Ta zdůrazňuje dvojí základní zaměření díla: současnost i historii něneckého etnika (v češtině spíše s malým „n“) na jedné straně a soudobou situaci s přihlédnutím k normativnímu hledisku na straně druhé. Autor v stejném odstavci poněkud neobjevně dodává, že „součástí práce je také nativní pohled tohoto národa“. Je to vskutku málo šokující, když se konstatuje, v našem případě v konkrétní rovině, že libovolné dílo etnologické může být mixem emiky a etiky; že jím může, ba musí „prosvítat“ nativní percepce světa (abych to vyjádřil dostatečně vznešeně); dodám ještě, že je to spíše duchovní kultura, jež implikuje „nativnost“. Neboli: v lexiku kognitivní antropologie jde spíše o ideační složku kultury, méně o její složku fenomenální. -- Celek práce se mi jeví, snad jsem to již tak trochu naznačil, velice přijatelně; již dříve jsem upozornil či podtrhl Kvíčalův dar „pedagogický“, přesněji řečeno Kvíčalovu schopnost vyjádřit se *zcela srozumitelně*; čtenář má tak oprávněný pocit, že autorovi plně rozumí. Tato skutečnost také podtrhuje Kvíčalovu věcnost, o jejíž hodnotě lze sotva pochybovat. Naopak: co ve mně nevyvolává největší nadšení, to je *rozčlenění* práce, jež se jeví jako *pouhá* posloupnost jednotlivých kapitol či kapitolek. Proto vznáším námět, zda by dílu neprospěla alespoň dvoustupňová klasifikace, dvoustupňová uspořádání, a to takto: „úvod“, „rámce“, tj. prezentace něneckého etnika, historický vývoj a přístupy, „první část“, tedy prostředí a materiální kultura (toto mělo být velice zdůrazněno, to je základ autorovy autentičnosti), „druhá část“, tj. duchovní kultura, jež by si možná zasloužila poněkud diferencovanějšího pohledu, a nakonec jakožto osvědčená autorova doména „část třetí“, tedy současnost a normativní zřetele. Právě členění jeví se mi jediným rozsáhlejším, byť vcelku snadno napravitelným nedostatkem tohoto díla o současných Něncích.

Slovem: Práce Petra Kvíčaly o Něncích ruského Severu může být jednoznačně doporučena k obhajobě, a to s návrhem na výbornou. Vnější přeorganizování a některé doplňky by pomohly této práci k úrovni PhDr.

Praha, 20. 9. 06.

Doc. Dr. František Vrhel, CSc.
ÚE FF UK